

УДК 373.5.015.31:745/749

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-2-281-290

DECORATIVE AND APPLIED CREATIVITY AS A MEANS OF FORMING THE CREATIVE SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Alla KIS,
PhD Candidate

Алла КІСЬ,
аспірантка

pnpu174@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-3020-3445>

Poltava V. G. Korolenko National
Pedagogical University,

Полтавський національний
педагогічний університет імені
В. Г. Короленка,

✉ 2, Ostrogradsky St., Poltava,
36000, Ukraine

✉ вул. Остроградського, 2,
м. Полтава, 36000, Україна

Original manuscript received: April 19, 2023

Revised manuscript accepted: August 04, 2023

ABSTRACT

The article considers the importance of using decorative and applied creativity for the formation of creative abilities of high school students. Various forms of decorative and applied creativity are mentioned, including embroidery and carpet making. It has been revealed how pedagogical methods can be applied to involve high school students in these types of creativity. Among these methods are the creation of creative laboratories, conducting master classes and the use of interactive teaching methods. The importance of a scientifically based approach to the use of decorative and applied creativity as a tool for the formation of students' creative abilities is emphasized. It is emphasized that this approach can have a positive effect on various aspects of personality, such as creativity, self-expression, self-discipline and the development of critical thinking. Accordingly, the use of decorative and applied creativity can be important for the preparation of high school students for future professional activities and the development of their creative abilities. In addition, the importance of the use of information and communication technologies in the development of creative abilities of high school students was revealed. After all, they make it possible to create new opportunities for creativity and innovation, and also provide the opportunity to use modern tools and technologies to achieve the goal. Using online courses and webinars can be a great tool for students who want to develop their creativity and find new ideas for their projects.

Thus, the article emphasizes the importance of developing the creative abilities of high school students and provides specific tips and methods for their stimulation. The use of arts and crafts and ICT can be an important step in the formation of students' creative abilities and help them develop in the direction of choosing a future profession.

Keywords: decorative and applied creativity, creative abilities, high school students, formation, development.

Вступ. У сучасному світі креативні навички та творчість стають все більш важливими як для особистого розвитку, так і для професійного успіху.
281

ICV 2021: 85.25

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-2

Особливо важливо розвивати творчі здібності на ранніх етапах освіти, адже саме тоді формуються ключові навички та підходи до творчості.

Декоративно-прикладна творчість – це різноманітна та захоплююча форма мистецького вираження, яка володіє потужним потенціалом у розвитку старшокласників. Вона не лише стимулює розвиток їх творчих здібностей, але й допомагає формувати особистісні якості, такі, як терпіння, уважність та належність. Україна має багату історію та традиції у галузі декоративно-прикладної творчості, що дозволяє запропонувати унікальні методики навчання та підходи до формування творчої особистості учнів. У сучасному світі, де технології все більше диктують умови життя, декоративно-прикладна творчість може стати необхідним інструментом у формуванні креативності та творчих здібностей у старшокласників.

Українські школи активно використовують уроки технологій для вивчення декоративно-прикладної творчості. Вони допомагають учням розвивати свої творчі здібності та навички виготовлення власноруч різноманітних виробів, які можуть бути використані в повсякденному житті. На уроках технологій учні можуть вчитися робити прикладні вироби з різноманітних матеріалів: тканини, папір, пластик, дерево та інші. Такі уроки дозволяють учням проявляти свою творчість та розвивати уяву, а також допомагають формувати навички роботи з інструментами та матеріалами. Це не тільки сприяє розвитку творчих здібностей, але й формує важливі особистісні якості (терпіння, уважність та самостійність).

Українські науковці активно вивчають тему формування творчих здібностей старшокласників за допомогою декоративно-прикладної творчості. О. Бованенко у своїй праці досліджує використання декоративно-прикладного мистецтва для формування художньо-естетичної культури студента. О. Отич розглядає роль мистецтва в розвитку індивідуальності педагога. О. Кудря досліджує формування фахових компетентностей студентів на навчальній дисципліні «Декоративно-прикладна творчість». О. Букатова розглядає роль рукоділля у формуванні творчих здібностей майбутніх вчителів технологій, а В. Титаренко досліджує творчі проекти з українських народних промислів та роль народних ремесел у художньо-естетичній підготовці майбутніх учителів трудового навчання. Усі ці праці зосереджені на використанні декоративно-прикладної творчості як інструменту формування творчих здібностей учнів та студентів.

Метою статті є аналіз особливостей формування творчих здібностей старшокласників на основі декоративно-прикладної творчості.

Методи та методики дослідження. У процесі написання статті було використано низку теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження.

Результати та дискусії. Різні види декоративно-прикладної творчості (вишивка, килимарство, різьблення та інші види ручної праці) мають значний вплив на розвиток творчих здібностей старшокласників. Вони дають можливість учням творчо передати об'єкти своєї уяви, а також відчувати задоволення від створення чогось нового та красивого

своїми руками. Вивчення декоративно-прикладної творчості в школах сприяє розвитку в учнів навичок самовираження, творчого мислення, співпраці та уваги до деталей. Така форма навчання дозволяє формувати учнів як творчих індивідів, здатних до роботи в команді, готових до здобуття нових знань та навичок; особистостей, які володіють відповідальністю, терпінням та дисципліною. Крім того, декоративно-прикладна творчість може стати ефективним інструментом для формування соціальних та екологічних цінностей старшокласників.

Наприклад, вивчення традицій української вишивки може сприяти збереженню та популяризації національної культури, а також підвищенню екологічної свідомості, оскільки вишивка здебільшого виконується з природних матеріалів (бавовна, льон, шовк тощо). Крім того, старшокласники, які вивчають килимарство, можуть ознайомитися з принципами створення екологічно чистих матеріалів для покриття підлоги та розвивати навички майстрування нових речей зі старих, відновлюючи їх та зменшуючи кількість відходів. Таким чином, декоративно-прикладна творчість має великий потенціал для формування не тільки творчих здібностей, а й особистісних якостей та цінностей старшокласників. Вивчення різних видів ручної праці в школах може сприяти розвитку творчого мислення, самовираження, співпраці, екологічної свідомості та відповідальності серед учнів.

Проблематика формування творчих здібностей молоді засобами декоративно-прикладної творчості є досить актуальною в науковому середовищі, вона розглядалася в працях багатьох вчених і педагогів. Одним з провідних дослідників цієї теми є О. Лабунська, яка присвятила цілу низку своїх досліджень вивченню ролі декоративно-прикладної творчості у формуванні творчих здібностей старшокласників. У її роботах, зокрема «Декоративно-прикладне мистецтво в системі мистецької освіти» та «Розвиток творчих здібностей старшокласників засобами декоративно-прикладного мистецтва», досліджується роль декоративно-прикладної творчості в розвитку творчих здібностей старшокласників [7:32; 8:28].

Науковець І. Маркова у праці «Розвиток творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання образотворчого мистецтва» розглянула вплив декоративно-прикладної творчості на розвиток творчих здібностей молодших школярів, а також педагогічні технології, які сприяють формуванню творчої особистості [12].

Окрім того, в роботах учених О. Коваленко [3:199], І. Луніна [10:174], Н. Білявська [1:8] та інших також досліджується роль декоративно-прикладної творчості у формуванні творчих здібностей старшокласників.

Декоративно-прикладна творчість та її роль у формуванні творчих здібностей старшокласників є актуальною темою в сучасній освіті. Розуміння та визначення основних термінів теми важливе для розробки ефективних методів навчання та підходів до розвитку творчих здібностей учнів [9:72].

Формування творчих здібностей старшокласників – це процес розвитку їх творчого потенціалу шляхом різноманітних педагогічних впливів

та навчання технікам та методам творчої діяльності. Формування творчих здібностей учнів сприяє розвитку їх уяви, мислення, винахідливості та інноваційного мислення. Цей процес базується на вдосконаленні творчих здібностей та навичок, які включають у себе вміння генерувати та реалізовувати нові ідеї, розв'язувати проблеми та завдання за допомогою творчого підходу, розкривати творчий потенціал [14:125].

У педагогічній науці досліджується багато аспектів формування творчих здібностей учнів: психологічні особливості творчої особистості, розвиток творчих здібностей учнів різних вікових груп, методи тощо. Застосування сучасних педагогічних технологій (проектна діяльність, інтерактивне навчання тощо) можуть сприяти розвитку творчих здібностей старшокласників. Зокрема, у формуванні їх творчих здібностей дуже важливо забезпечити можливість самовираження і самореалізації. Учителі мають створити умови для вільного прояву фантазії учнів, стимулюючи їх інтерес до вивчення різних предметів [2].

Один зі способів формування творчих здібностей учнів – це робота в групах, яка дає можливість обмінюватися ідеями, вчить співпрацювати та підтримувати один одного. Також важливо створити умови для проведення творчих проєктів, які дозволяють учням розвинути свої таланти. Окрім того, важливо забезпечити старшокласникам можливість розширювати свій кругозір, пізнавати нові види мистецтва, читати літературу різних жанрів та спілкуватися з відомими та творчими людьми.

Формування творчих здібностей старшокласників – це складний процес, який потребує від вчителів уваги до індивідуальних особливостей кожного учня, розуміння їх потреб і інтересів [16:122].

Відзначимо, що розвиток творчих здібностей у старшокласників є важливим складником педагогічного процесу, що сприяє не лише їх особистісному розвитку, але й формує майбутніх лідерів та інноваторів у різних галузях науки, технологій та мистецтва.

Розвиток творчих здібностей старшокласників вимагає від вчителів уваги до індивідуальних особливостей кожного учня і створення сприятливого середовища. Для цього важливо забезпечити наявність необхідного матеріально-технічного забезпечення: інструменти, обладнання та матеріали. Окрім того, вчителям необхідно використовувати різноманітні методи та форми роботи, які сприяють стимулюванню творчого мислення та розвитку творчих здібностей старшокласників. Серед таких методів можна виділити ігрові, проєктні та дослідницькі завдання, експерименти, майстер-класи, конкурси, театралізовані заходи тощо. Також важливо, щоб учні мали можливість самостійно розвивати свої творчі здібності, не боятися при цьому помилок і невдач, відчували підтримку і віру в свої можливості.

Загалом, формування творчих здібностей старшокласників потребує систематичної індивідуальної роботи. Це можливо за умови використання різноманітних методів та форм роботи, створення сприятливої атмосфери в класі та надання учням можливості самостійного розвитку їх творчих здібностей.

Для ефективного формування творчих здібностей старшокласників учителям необхідно розуміти, що це комплексний процес, який містить не лише прояви творчого мислення, але й творчу діяльність, самовираження та відкритість до нового. У цьому контексті важливо віддати перевагу таким підходам, як активне та проблемне навчання, які дозволяють учням самостійно вирішувати завдання та розвивати творчі здібності під час пошуку та дослідження. Крім того, для ефективного формування творчих здібностей старшокласників необхідно поєднувати різні види діяльності (наукову, художню та технічну), що забезпечить їх різнобічність [5:153]. Стимулюватиме творчу активність учнів та сприятиме розвитку їх творчих здібностей упровадження різних форм інтерактивної взаємодії з вчителями та однолітками: дискусії, дебати, співпраця та спільна діяльність.

Таким чином, формування творчих здібностей старшокласників є складним та багатограним процесом, який потребує індивідуального підходу до кожного учня та застосування різноманітних методів та форм роботи. Вчителі мають створювати сприятливе середовище для розвитку творчості, постійно вдосконалювати свою педагогічну майстерність, а також надавати учням можливість самостійно розвиватися.

У сучасному світі, де креативність та інноваційність стали ключовими факторами успіху, розвиток творчих здібностей старшокласників стає дедалі більш важливим завданням для освітньої системи. Декоративно-прикладна творчість може стати ефективним інструментом учителя для формування творчих здібностей учнів. Це пов'язано з тим, що в процесі створення декоративно-прикладних виробів старшокласники можуть проявляти свою творчість і фантазію, розвивати вміння і навички планування, конструювання, композиції та оформлення різноманітних виробів.

Декоративно-прикладна творчість не тільки допомагає розвивати творчі здібності учнів, але і може мати корисний вплив на їх пізнавальний процес. Відчуття досягнення успіху у створенні декоративно-прикладних виробів сприятиме підвищенню самооцінки старшокласників та зацікавленню у навчанні. Крім того, декоративно-прикладна творчість може бути корисною для розвитку практичних навичок, що можуть стати в нагоді в майбутньому.

Декоративно-прикладна творчість є важливим засобом розвитку творчих здібностей старшокласників. Так, проектна діяльність сприятиме розвитку творчої мислення старшокласників, вміння працювати в команді, пошуку та розв'язання проблем. Інтеграція декоративно-прикладної творчості в інші навчальні дисципліни забезпечить збільшення інтересу учнів до навчання та розумінню зв'язків між різними дисциплінами. Використання декоративно-прикладної творчості в освітньому процесі стане засобом до самовираження та самореалізації, що, у свою чергу, сприятиме формуванню їхніх творчих здібностей [13:84].

Застосування декоративно-прикладної творчості, зокрема вишивки та килимарства, може бути дуже ефективним інструментом для

формування творчих здібностей старшокласників. Ось декілька прикладів, як це можна зробити:

1. Розробка власного дизайну вишивки або килима. Учні можуть досліджувати різні стилі та техніки вишивки та килимарства і після цього розробити власний дизайн цих предметів. Такий процес допоможе розвинути учнівську творчість та уяву.

2. Експериментування з різними матеріалами та техніками. Учні можуть спробувати створити вишивку або килим, використовуючи різні матеріали (шовк, бавовна, льон або вовна) і техніки (гладь, хрестик або гачок), що сприятиме розвитку технічних та творчих навичок.

3. Створення власної колекції вишивок або килимів. Старшокласники можуть працювати над створенням власної колекції вишивок або килимів, що включатиме різні дизайни, стилі та техніки. Цей процес допоможе учням розвинути свої творчі та організаційні навички.

4. Участь у виставках та конкурсах. Учні можуть брати участь у різних виставках та конкурсах вишивки та килимарства, що дасть їм можливість показати свої навички та отримати зворотний зв'язок від професіоналів [6; 4:87].

Зазначені приклади ілюструють значущість декоративно-прикладної творчості як інструменту у формуванні творчих здібностей старшокласників. Робота над виготовленням вишивки та килима вимагає від учнів креативності, уяви та точності в деталях, а також сприяє розвитку їхніх навичок планування, проектування та роботи з різними матеріалами. Для учнів старшого шкільного віку, які формують свої творчі здібності, такі завдання сприятимуть розвитку творчої уяви та допоможуть знайти власний творчий стиль.

Розвиток творчих здібностей старшокласників можна досягти за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які значно розширюють можливості декоративно-прикладної творчості, наприклад:

1. Використання спеціальних програм для дизайну та малювання, зокрема Adobe Photoshop або CorelDRAW. Вони дозволяють створювати власні дизайни та малюнки, які можна використовувати в проєктах з вишивки, килимарства та інших видів декоративно-прикладної творчості.

2. Використання 3D-моделювання. За допомогою спеціальних програм можна створювати 3D-моделі декоративних виробів: ваз, статуєтки, лампи тощо. Це дозволяє старшокласникам розвивати свої навички проектування та роботи з тривимірним простором.

3. Використання відео- та аудіомонтажу. За допомогою програм для монтажу відео та аудіо можна створювати відеоісторії про процес створення декоративних виробів.

4. Використання веб-технологій – один зі шляхів розвитку творчих здібностей старшокласників засобами декоративно-прикладної творчості. Інтернет-ресурси, зокрема Behance, Pinterest тощо, дозволяють старшокласникам поділитися своїми творчими проєктами та отримати зворотний зв'язок від інших користувачів. Це сприяє розвитку

навичок комунікації, а також допомагає знайти нові ідеї та натхнення для своїх проєктів [11:56].

Наприклад, Behance є онлайн-платформою для креативних професіоналів, яка дозволяє старшокласникам ділитися своїми роботами зі світом та знаходити інші приклади для натхнення. Крім того, Behance містить інструменти для створення професійних портфоліо, які можуть бути корисними для майбутньої кар'єри в галузі дизайну та мистецтва. Pinterest, з іншого боку, є візуальною пошуковою системою, де користувачі можуть знаходити та зберігати ідеї для своїх проєктів. Він має безліч дошок на різні теми, включаючи декор, дизайн, мистецтво та рукоділля. Це допомагає старшокласникам знайти нові ідеї та натхнення для своїх проєктів, успішно розвивати свої творчі навички [15:63].

Розвиток творчих здібностей старшокласників є надзвичайно важливим завданням сучасної освіти. Це вимагає від учителів та батьків постійної роботи над покращенням освітнього процесу та пошуку нових способів розвитку творчих навичок учнів, одним з яких може стати використання декоративно-прикладної творчості та інтернет-ресурсів. Використання інтернет-ресурсів допоможе старшокласникам об'єднатись у групи та підвищити здібності до комунікації й колективної роботи. Спільні проєкти та конкурси можуть стати відмінним інструментом для взаємодії та співпраці між учнями. Більше того, використання онлайн-ресурсів для розвитку творчих здібностей старшокласників є чудовим варіантом для тих, хто хоче підвищити свій рівень майстерності та знайти нові ідеї для своїх проєктів. Наукові дослідження показують, що творча діяльність має позитивний вплив на розвиток різних аспектів особистості: креативності, самовираження, самодисципліни та розвитку критичного мислення. Тому використання онлайн-ресурсів може допомогти старшокласникам не тільки розвинути свої творчі здібності, але і підготуватися до майбутньої професійної діяльності.

Висновки. Використання декоративно-прикладної творчості та інтернет-ресурсів може бути важливим елементом формування творчих навичок старшокласників. Робота з різними матеріалами та техніками допоможе учням розвивати креативність, уяву та точність у деталях. Крім того, використання ІКТ, онлайн-курсів та веб-семінарів сприятиме розвитку творчих здібностей старшокласників та забезпечить новими ідеями для своїх проєктів. У результаті ці інструменти можуть сприяти формуванню творчих здібностей та розвитку творчої уяви в старшокласників, що матиме позитивний вплив на їх майбутнє.

Література

1. Білявська Н. І. Розвиток творчих здібностей старшокласників у процесі вивчення декоративно-прикладного мистецтва. *Мистецтво та освіта*. 2015. № 2. С. 8–13.
2. Декоративно-прикладне мистецтво України. *Українська енциклопедія*. URL: <http://www.encyclopediaofukraine.com/Art.asp> (дата звернення 27.03.2023).
3. Коваленко О. О. Декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування творчих здібностей учнів старшої школи. *Вісник Прикарпатського*

університету. Серія «Мистецтвознавство». 2014. № 13. С. 199–202.

4. Колос О. І. Формування естетичної культури майбутніх учителів технологій засобами декоративно-прикладного мистецтва. *Інноваційні технології та матеріали у сучасній освіті*. 2019. № 2. С. 87–92.

5. Костянтинова Т. В. Методика використання проектних технологій у формуванні творчих здібностей старшокласників. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2019. № 3 (37). С. 153–159.

6. Кравчук Л. М. Декоративно-прикладне мистецтво. Київ : Генеза, 2018. 256 с.

7. Лабунська О. М. Декоративно-прикладне мистецтво в системі мистецької освіти. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2013. № 5. С. 32–36.

8. Лабунська О. М. Розвиток творчих здібностей старшокласників засобами декоративно-прикладного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2016. № 10. С. 28–32.

9. Литвиненко В. Розвиток творчих здібностей учнів засобами декоративно-прикладної творчості. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2020. № 3. С. 72–79.

10. Луніна І. М. Декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування творчих здібностей учнів старших класів. *Науковий вісник Інституту проблем виховання НАПН України*. 2017. № 8. С. 174–183.

11. Макаренко О. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку творчих здібностей учнів старшої школи. *Матеріали науково-практичної конференції «Сучасні технології в освіті та науці»*. 2019. С. 56–62.

12. Маркова І. І. Розвиток творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання образотворчого мистецтва. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 224 с.

13. Мельник Н. В. Декоративно-прикладна творчість як засіб розвитку творчих здібностей старшокласників у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи. *Педагогіка та психологія*. 2019. № 57. С. 84–91.

14. Петрик Н. Використання декоративно-прикладної творчості для формування творчих здібностей старшокласників. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2019. № 2. С. 125–130.

15. Поліщук Н. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках декоративно-прикладної творчості в старших класах. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2015. № 4 (29). С. 63–68.

16. Шевченко Л. А. Формування творчих здібностей старшокласників засобами проектної діяльності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Педагогіка. 2019. № 1. С. 122–125.

References

1. Bilyavska, N. I. (2015). *Rozvytok tvorchykh zdiibnostei starshoklasnykiv u protsesi vyvchennia dekoratyvno-prykladnoho mystetstva* [Development of creative abilities of high school students in the process of studying decorative applied art]. *Mystetstvo ta osvita – Art and education*, 2, 8–13. [in Ukrainian].

2. Canadian Institute of Ukrainian Studies. *Dekoratyvno-prykladne mystetstvo Ukrainy* [Decorative applied art of Ukraine]. *Ukrayins'ka entsyklopediya – Ukrainian Encyclopedia*. Retrieved from : <http://www.encyclopediaofukraine.com/Art.asp>. [in Ukrainian].

3. Kovalenko, O. O. (2014). *Dekoratyvno-prykladne mystetstvo yak zasib formuvannia tvorchykh zdiibnostei uchniv starshoi shkoly* [Decorative and applied art as

a means of forming creative abilities of high school students]. Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Seriya «Mystetstvoznavstvo» – Bulletin of the Carpathian University. Series "Art History", 13, 199–202. [in Ukrainian].

4. Kolos, O. I. (2019). *Formuvannia estetychnoi kultury maibutnikh vchyteliv tekhnologii zasobamy dekoratyvno-prykladnoho mystetstva* [Formation of aesthetic culture of future technology teachers through decorative applied art]. Innovatsiini tekhnologii ta materialy u suchasni osviti – Innovative Technologies and Materials in Modern Education, 2, 87–92. [in Ukrainian].

5. Kostiantynova, T. V. (2019). *Metodyka vykorystannia proektykh tekhnologii u formuvanni tvorchykh zdatnosti starshoklasnykiv* [Methodology of using project technologies in developing the creative abilities of high school students]. Naukovi zapysky kafedry pedahohiky – Scientific Notes of the Department of Pedagogy, 3 (37), 153–159. [in Ukrainian].

6. Kravchuk, L. M. (2018). *Dekoratyvno-prykladne mystetstvo* [Decorative and applied art]. Kyiv : Geneza. [in Ukrainian].

7. Labunska, O. M. (2013). *Dekoratyvno-prykladne mystetstvo v systemi mystetskoi osvity* [Decorative and Applied Art in the System of Art Education]. Naukovi zapysky. Seriya: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnologichnoi osvity – Proceedings. Series: Problems of the methodology of physical, mathematical and technological education, (5), 32–36. [in Ukrainian]

8. Labunska, O. M. (2016). *Rozvytok tvorchykh zdibnosti starshoklasnykiv zasobamy dekoratyvno-prykladnoho mystetstva* [Development of creative abilities of high school students through decorative applied art]. Naukovi zapysky. Seriya: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnologichnoi osvity – Proceedings. Series: Problems of the methodology of physical, mathematical and technological education, 10, 28–32. [in Ukrainian].

9. Litvinenko, V. (2020). *Rozvytok tvorchykh zdibnosti uchniv zasobamy dekoratyvno-prykladnoi tvorchosti* [Development of students' creative abilities through the means of decorative and applied art]. Teoriya i Praktyka Upravlinnia Sotsialnymy Systemamy – Theory and practice of social systems management, 3, 72–79. [in Ukrainian].

10. Lunina, I. M. (2017). *Dekoratyvno-prykladne mystetstvo yak zasib formuvannia tvorchykh zdibnosti uchniv starshykh klasiv* [Decorative and Applied Art as a Means of Developing Creative Abilities of High School Students]. Naukovyi visnyk Instytutu problem vykhovannia NAPN Ukrainy – Scientific Bulletin of the Institute of Educational Problems of the National Academy of Sciences of Ukraine, (8), 174–183. [in Ukrainian]

11. Makarenko, O. V. (2019). *Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnologii dlia rozvytku tvorchykh zdibnosti uchniv starshoi shkoly* [The Use of Information and Communication Technologies for Developing Creative Abilities of High School Students]. Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii «Suchasni tekhnologii v osviti ta naukhi» – Materials of the scientific and practical conference «Modern technologies in education and science», 56–62. [in Ukrainian].

12. Markova, I. I. (2010). *Rozvytok tvorchykh zdibnosti molodshykh shkoliariv u protsesi navchannia obrazotvornoho mystetstva* [Development of Creative Abilities of Primary School Children in the Process of Teaching Visual Arts]. Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian]

13. Melnik, N. V. (2019). *Dekoratyvno-prykladna tvorchist yak zasib rozvytku tvorchykh zdibnosti starshoklasnykiv u navchal'no-vykhovnomu protsesi zahal'noosvitnoyi shkoly* [Decorative and Applied Creativity as a Means of Developing Creative Abilities of High School Students in the Educational Process of a Comprehensive School]. Pedahohika ta Psykholohiya – Pedagogy and psychology, № 57, 84–91. [in Ukrainian]

14. Petrik, N. (2019). *Vykorystannia dekoratyvno-prykladnoi tvorchosti dlia formuvannia tvorchykh zdibnostei starshoklasnykiv* [The use of decorative and applied art for the development of creative abilities of high school students]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Pedahohika – Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatiuk. Series: Pedagogy*, 2, 125–130. [in Ukrainian].

15. Polishchuk, N. M. (2015). *Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii na urokakh dekoratyvno-prykladnoi tvorchosti v starshykh klasakh* [The Use of Information and Communication Technologies in Decorative and Applied Art Classes in High School]. *Naukovi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 16. Tvorchia osobystist vchytelia: problemy teorii i praktyky – Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU. Series 16. Creative personality of the teacher: problems of theory and practice*, 4 (29), 63–68. [in Ukrainian].

16. Shevchenko, L. A. (2019). *Formuvannia tvorchykh zdibnostei starshoklasnykiv zasobamy proektnoi diialnosti* [Formation of creative abilities of high school students through project activities]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii: Pedahohika – Scientific notes of the National University «Ostroh Academy». Series: Pedagogy*, 1, 122–125. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто важливість використання декоративно-прикладної творчості для формування творчих здібностей учнів старших класів. Згадано різні форми декоративно-прикладної творчості, зокрема вишивка та килимарство. Виявлено, які педагогічні методи доцільно застосовувати для залучення старшокласників до цих видів творчості. Серед цих методів – створення творчих лабораторій, проведення майстер-класів та використання інтерактивних методів навчання. Наголошено на важливості науково обґрунтованого підходу до використання декоративно-прикладної творчості як інструменту для формування творчих здібностей учнів. Підкреслено, що цей підхід може мати позитивний вплив на різні аспекти особистості: креативність, самовираження, самодисципліна та розвиток критичного мислення. Відповідно, використання декоративно-прикладної творчості може мати важливе значення для підготовки старшокласників до майбутньої професійної діяльності та розвитку їхніх творчих здібностей. Окрім цього, виявлено важливість впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, оскільки вони дозволяють створювати нові можливості для творчості та інновацій, а також забезпечують можливість використання сучасних інструментів та технологій для досягнення мети. Використання онлайн-курсів та веб-семінарів може бути великим допоміжним інструментом для учнів, які бажають розвивати свої творчі здібності та знайти нові ідеї для своїх проєктів.

Таким чином, стаття підкреслює важливість розвитку творчих здібностей старшокласників і надає конкретні поради та методи для їхнього стимулювання. Використання декоративно-прикладної творчості та ІКТ може бути важливим кроком у формуванні творчих здібностей учнів та допомогти їм у виборі майбутньої професії.

Ключові слова: декоративно-прикладна творчість, творчі здібності, старшокласники, формування, розвиток.